GAZETA KRAKOWSKA

Nro 52.

Z KRAKOWA DNIA 29. CZERWCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

W dniu 20 Czerwca, [illegible]miętney rocznicy ogłoszenia Króles[illegible]. Polskiego, wszystkie Władze Królewsko-Polskie w Krakowie były obecnemi na Solenney Wotywie w Kościele Katedralnym odprawioney. Odśpiewane przez JW. Biskupa Dyecezyi Krakowskiey i Senatora w assystencyi licznie zgromadzonego Duchowieństwa i całey Kapituły *Te Deum* ukończyło modły wdzięczności, które Naród od zagłady wybawiony, do Boga Zastępów, za Wspaniałomyślnego swego Wskrzesiciela, w późne wieki nieść nieprzestanie.

Z Warszawy d. 21 Czerwca.

Droga dla wszystkich Polaków rocznica ogłoszenia Królestwa Polskiego, obchodzoną tu była wczoray uroczyście. Jego Cesarzewicowska Mość, Wielki Xżę Konstanty, Wódz Naczelny woyska naszego, uczynił ten narodowy obchód iak nayokazalszym. W godzinach rannych, zebrali się w pokoiach Jego dla wynurzenia uczuć należney wdzięczności dla nayłaskawiey nam Panuiącego Monarchy, który dzieło wskrzeszenia Oyczyzny naszey tak szczęśliwie dokonał: Namiestnik Królewski, Senatorowie, Ministrowie, Radcy Stanu, tudzież inni Urzędnicy, iako też ci Jenerałowie i Officerowie, których obowiązek nie zatrzymywał przy ich korpusach. O godzinie 10tey Jego Cesarzewicowska Mość wsiadłszy na konia, objechał rozstawione w nayświększey paradzie wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia woysko wszelkiey broni, osadę tuteyszą składaiące, i dobywszy szpady wprowadził ie i uszykował na placu pałacu zwanego Saskim. Na tym placu wzniesiony był na rozkaz Jego ołtarz pod namiotem, gdzie kompania szkoły Podchorążych straż trzymała. Po obu stronach namiotu stały na gradusach, przeznaczone przez Nayiaśnieyszego Pana dla wszystkich pułków woyska Polskiego, krzyże, kielichy, ornaty, słowem, wszelkie święte duchowne naczynia, iakich Kapłani pułkowi do wielkiey ofiary Mszy S. przy ołtarzu, i do każdey inney posługi duchowney potrzebuią. Poświęcenie tych apparatów uważać można iako drugą w dniu tym uroczystość. Po zaięciu przez woysko mieysc mu wskazanych, Jego Cesarzewicowska Mość, otoczony świetnym orszakiem woyskowych, stanął z iedney strony przed namiotem, a

z drugiey Namiestnik Królewski zasiadł na krześle w pośród Władz kraiowych. Rozpoczęło się nabożeństwo. Mszą S. celebrował pontyfikalnie JW. Jmć Xiądz Biskup Zambrzycki przy assystencyi licznego duchowieństwa. Po Mszy nastąpiło poświęcenie przez tegoż JW. Biskupa wspomnionych wyżey apparatów; poczem JW. Biskup wróciwszy przed ołtarz, zaintonował *Te Deum*, a w tym huk dział dał się słyszeć. Po zakończeniu nabożeństwa i modłów do Pana Zastępów o iak naydłuższe panowanie Naymiłościwszego naszego Monarchy, Jego Cesarzewicewska Mość, rozkazał rozwinąć się woysku, które też w naypięknieyszym zaraz porządku ciągnęło przed Nim. Przy rozpoczęciu się ciągnienia woyska, Jego Cesarzewicowska Mość oddał honory woyskowe Namiestnikowi Królewskiemu. Liczne grono płci piękney napełniało okna pałacu, a niezmierny tłum ludu zaymował wszystkie do placu przystępy. — Wieczorem dane było na teatrze narodowym bezpłatne widowisko i całe miasto oświecono.

Wypis z Rozkazów dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewicewskiey Mości W. X. Konstantego.

Dnia 14 Czerwca 1817.

Za Naywyższym Rozkazem.

Otrzymuią żądane dymissyie dla odniesionych ran.

W piechocie. Przykommenderowany do pułku 2go liniiowego, Kapitan Anastazy Grabowski.

Dla przeyścia na służbę cywilną.

W korpusie artyleryi i inżenierów. Przykommenderowany do korpusu inżenierów Kapitan Rudolf Cappelli.

Wykreślony zostaie z Kontrol.

W korpusie Weteranów i Inwalidów. Z korpusu Inwalidów, Kapitan Fortunat Mścichowski, zmarły w dniu 29 Kwietnia r. b.

Dalszy ciąg Wyroku N. Pana, o Królewskim korpusie Górniczym.

Art. 16. Cięższe przestępstwa, takie, które pociągaią za sobą uszczerbek w służbie lub krzywdę Skarbu publicznego, równie iak przestępstwa honorowi korpusu uwłaczaiące, karane będą wykreśleniem z listy korpusu górniczego i złożeniem z urzędu.

Art. 17. Urzędnicy górnictwa podlegać będą ogólnym urządzeniom dla wszelkich innych Urzędników i Officyialistów cywilnych kraiowych postanowionym, wyiąwszy w czemby szczególne zachodziło uwolnienie.

Art. 18. Każdy Urzędnik górnictwa iakiego bądź stopnia, odpowiedzialnym iest za wszelkie wykroczenia w urzędzie, nietylko osobiste i do naymnieyszego nadużycia zaufania ściągaiące się, lecz nawet za wszelkie oszukaństwa przez swych podwładnych popełnione, ieżeli nieprzedsięwziął natychmiast potrzebnych środków do uczynienia śledztwa.

Art. 19. Zaden Urzędnik użyty przy kopalniach Rządowych, nie będzie mógł podeymować się innych czynności, iak tych, które do urzędowania iego należą. Wyiątki w tey mierze iedynie za wyraźnem pozwoleniem Kommissyi Spraw wewnętrznych i Policyi mieć będą mogły mieysce.

Art. 20. Surowo zakazuie się wszystkim Urzędnikom i Officyialistom, nawet

prostym górnikom i rzemieślnikom do korpusu górniczego należącym, handlować płodami kopalni, dostarczać lub przewozić przedmioty mogące się przydać w kopalniach lub fabrykach Rządowych, od iakiego bądź właściciela by pochodziły. W ogólności, wszelakie spekulacyie handlowe pod iakiem bądź nazwaniem, są onym zabronione.

Art. 21. Żaden officyialista górniczy nie będzie mógł posiadać ani nabywać akcyi w kopalniach przez prywatne Towarzystwa wyrabianych.

Art. 22. Żaden Urzędnik górnictwa, ani górnik, nie może opuszczać mieysca, gdzie swoie obowiązki pełni, ani kopalni, lub huty, przy którey iest użytym, bez zezwolenia władzy, którey iest podległym.

Art. 23. Każdy Urzędnik, któryby po upłynieniu swego urlopu nie powrócił na swe mieysce, utraci swą pensyią za cały przeciąg czasu nieupoważnioney nieprzytomności, która ieśli więcey potrwa nad miesiąc, Urzędnik trzechmiesięczną utraci pensyią; ieśli zaś o więcey niż trzy miesiące urlop swóy przedłuży, urzędu pozbawionym zostanie.

Art 24. Każdy Urzędnik przeniesionym bydź może według uznaney potrzeby, z iednego mieysca na drugie, w obrębie ustanowionych dozorstw, bądź z powiększeniem pensyi, bądź nie. W tym ostatnim przypadku, koszta przeniesienia i podróży zwrocone mu będą. Kommissyia Spraw wewnętrznych i Policyi oznaczy wysokość tych wynagrodzeń, które zastosowane będą do klassy Przeniesionego urzędnika.

Art. 25. Urzędnicy korpusu górniczego w czynney służbie zostaiący, równie iak i górnicy i robotnicy przy hutach, nie będą mogli żenić się nie uzyskawszy wprzód zezwolenia od władzy przełożoney. Zezwolenia takowe odmówionemi im iednak bydź nie mogą tylko dla ważnych przyczyn; udzielane zaś będą członkom 8, 7 i 6 klassy przez Dyrekcyią jeneralną górnictwa, a członkom 5, 4, 3 i 2 przez Kommissyią Spraw wewnętrznych i Policyi.

Art. 26. Nie będzie wolno członkom korpusu górniczego udzielać komukolwiek bądź wiadomości statystycznych względem kopalni kraiowych, ani nawet drukować nic w tey mierze, bez poprzedniczego pozwolenia Kommissyi Spraw wewnętrznych i Policyi.

Art. 27. Wszelkie gry hazardowne surowo się zakazuią w obrębie kopalni. Każdy Urzędnik lub górnik, któryby wygrał pieniądze od kolegi swego, będzie aresztowanym, wygrane pieniądze wniesionemi zostaną do kassy korpusowey, a w przypadku powtórnego w tey mierze uchybienia, urzędnik czyli górnik oddalonym z korpusu zostanie.

Art. 28. Wyżsi urzędnicy górnictwa przestrzegać będą, aby żaden urzędnik niższy lub górnik nie czynił wydatków nad swóy stan i nie wystawiał się tym sposobem na zaciągnienie długów. Dawać będą w codziennych swych wydatkach przykład porządku i oszczędności, i wymagać będą podobnegoż zachowywania się od niższych urzędników, na których zapatrywać się koniecznie muszą inni officyialiści i górnicy.

(Reszta potem.)

Z Kielc d. 22 *Czerwca.*

Dzień 20 b. m. nadto bydź Swiętym dla siebie uważa Polak, ażeby w sercu iego wygasnąć mogła pamięć onegoż; przypominać on zawsze będzie uczucia, iakie-

(2)

mi każdy mieszkaniec przeięty, błogosławił iuż w ten czas Monarsze, który nowemi coraz szczególnieyszemi opieki dowodami, coraz większego do wdzięczności tychże Mieszkańców nabywa prawa. W tem to duchu obchodzony był d. 20 Czerwca, w stolicy Miasta Woiewództwa Krakowskiego Kielcach, z okazałością, iakiey dobre chęci każdemu wskazywały potrzebę; powszechna wesołość i odgłos powtarzanych Błogosławieństw Monarsze, i całey Jego Wysokiey Familii, był iedynym, wciągu tego dnia i ogólnym wszystkich udziałem. Wieczorem Miasto całe było oświecone; iaśniały większem nad inne światłem dom Kommissyoratu Obwodowego, mieszkanie Dyrektora Główney Dyrekcyi Górniczey, Pułkownika Wąsowicza i Kapitana Marchockiego.

Z Petersburga d. 25 Maia d. k.

W dzień Imienin J. C. Mości Wielkiego Xięcia Rossyyskiego Konstantego, Naczelnego Wodza woysk Królestwa Polskiego, to iest, d. 21 b. m. Urzędnicy dworu, wielu Jenerałów, Ministrów i Posłów zagranicznych, oraz znakomite osoby tuteyszey stolicy, udały się rano do Pawłowska, mieszkania letniego N. Cesarzowey Maryi, dla złożenia iey w tym dniu świetnym hołdu powinszowania. Był tam wielki obiad.

Dwór J. C. Mości z przyczyny otrzymanego doniesienia o śmierci Infanta Don Antonio, Stryia Króla Hiszpańskiego, wziął na dni ośm żałobę poczynaiąc od d. 22 b. m.

Przybył tu z Warszawy JW. Węgleński, Minister Stanu i Prezes Izby Obrachunkowey.

Wolność żeglugi (pisze Ruski Inwalid) zwyczayny owoc powszechnego pokoiu, daie dziś obszerne pole do nowych odkryciów i pożytków handlowych. Pod cieniem to pokoiu pierwsze narody Europy szukaią na przestrzeni tego żywiołu, który od dawna był przedmiotem zaciętych między niemi woien, nowych zródeł powiększaiących znaiomość historyi przyrodzenia i Jeografii. Któż nie wie o niezmordowanych i trwałych usiłowaniach Anglików, dążących do rzucenia nowego światła na niedostępne dotąd wewnątrz Afryki krainy. Rząd Francuzki chociaż ledwie do sił powracaiący, po strasznych klęskach, któremi tak długo był męczony, wstępuie w dawne ślady; wysłał P. Fressinet, niegdyś towarzysza podróży Kapitana Boudin na Ocean Indyyski i Wschodni; P. Segur także wybiera się w podróż na morze Indyyskie, w celu wyćwiczenia młodych żeglarzy, i odkrycia nowych widoków handlu. Rossyia, która iuż tak chwalebnie zasłużyła się w nauce morskiey przez podróż naokoło świata doskonałego żeglarza Krusensteina, i zachęcenia których nie szczędzi zostaiącym w służbie morskiey, da wkrótce nowy tego dowód przez wysłanie następuiącey wyprawy: Okręt Kamczatka spuszczony dnia 12 b. m. w przytomności N. Pana, i powierzony staraniom Margrabiego de Traversey, Ministra Morskiego, opatruie się teraz w przedmioty służące do odbycia długich i dalekich podróży. Nowa ta wyprawa, ma za cel zwiedzenie brzegów i wysp Oceanu wschodniego, dotąd nieznanych, albo opisanych niedostatecznie, szczególnie w kierunku ku północy. Okręt ten będzie pod rozkazami Kapitana Gołownina, tegoż samego, którego pierwsze podróże, i długa niewola u Japończyków, uczyniły tak głośnym. Ekwipaż będzie się składał ze 120 ludzi, wybranych z naylepszych i naydoświadczeńszych maytków,

i w ciągu lata rozpocznie żeglugę.

W ukazie J. C. Mości do Rządzącego Senatu pod d. 19 Kwietnia wyrażono: "Liczącego się dotąd w Akademii nauk, nadzwyczaynego Akademika Klaprota, od roku 1810 bawiącego za granicą i niepowracaiącego, rozkazuiemy: zgodnie z iednogłośnem postanowieniem konferencyi teyże Akademii, dla niezaszczytnego iego postępku, na osnowie §. 63 regulaminu Akademii, pozbawiwszy przerzeczonego tytułu, wyłączyć ze zgromadzenia Akademii.,,

Hrabia Rumiancow, Kanclerz Państwa przybył do Moskwy dnia 12 t. m.

Metropolita Kijowski, Serapion, otrzymał od Jego Cesarskiey Mości w darze dla Kijowskiego Kościoła S. Michała, brylantami i drogiemi kamieniami ozdobiony obraz, który iako dowod wysokiey Monarszey ku temu kościołowi pobożności d. 29 Kwietnia, z pałacowey kaplicy Metropolitalney do Kościoła S. Zofii przeniesiony, i podług obrzędów kościelnych poświęcony został. Poczem Metropolita z duchowieństwem i ludem odprawiał wielką processyią, dla przeniesienia obrazu z Kościoła S. Zofii do Kościoła S. Michała, dla którego iest ofiarowany. U bramy Kościoła S. Michała, Koadjutor Biskup Jryneusz, z duchowieństwem tegoż kościoła spotkał przybywaiącą processyią. Nastąpiła msza, a po niey kazanie, po którem Metropolita z biskupem i znakomitszem duchowieństwem odprawili dziękczynne modły. Nakoniec wśród uroczystego śpiewania hymnu Ciebie Panie chwalemy, obraz przez obudwóch Biskupów zaniesiony został na przeznaczone dla siebie mieysce u drzwi Pańskich (carskiia wraty.)

Z Wiednia d. 20 Czerwca.

Nayiaśnieysi Cesarz i Cesarzowa Jmć. przedsięwzięli dziś rano podróż do Galicyi, Siedmiogrodzkiey ziemi i do Bonatskiey woyskowey granicy. JJWW. Wielki Podkomorzy Hr. Wrbna, Feldmar. porucznik i Jenerał adjutant J.C.K.Mci Kutschera, Radca stanu i Nadworny Lekarz Baron Stifft, i tayny J. C. K. Mci gabinetu Dyrektor Neuberg towarzyszą J. C. K. Mci, a N. Cesarzowey Wielki iey Marszałek Hr. Wurmbrand i Wielka Ochmistrzyni Hrabina Lazanska. NN. Cesarstwo nocuią dziś w Holitsch, gdzie do poiutrza zabawią, potem udadzą się w dalszą podróż przez Kremsier, Ołumoniec, Opawę, Cieszyn, Białę, Wieliczkę, Bochnią, Tarnów, Jarosław, Przemyśl do Lwowa, gdzie zamyślaią d. 9 Lipca przybydź. Dalsze rozporządzenia podróży NN. Cesarstwa będą we Lwowie wydane.

Nadeszła tu wiadomość, że Jey Cesarzewicowska Mość Arcy Xiężna Leopoldyna, w towarzystwie Ministra stanu, konferencyynego i związków zagranicznych, Xcia Metternich, d. 3 b. m. w dobrem zdrowiu przybyła do Florencyi.

Z Londynu d. 10 Czerwca.

Gazety nasze umieściły w wyciągach z wielu prywatnych listów ważną wiadomość o odkrytym spisku w Lizbonie i Portugalii. — Celem tego spisku, maiącego podług wszelkiego podobieństwa związek z rokoszem w Pernambuko, było częścią obalenie dotychczasowey rejencyi w Portugalii, częścią wyrznięcie wszystkich bawiących w Portugalii Anglików. Dawniey ieszcze podczas obchodu uroczystości koronacyi Króla, dały się zuchwałe słyszeć głosy: "Precz z Rządem! Czemu się tu nie znayduie? Dla czego nasze podatki i opłaty wychodzą do Brazylii i tam są trawione?,, Przypomnieć sobie także należy, iż dawniey ieszcze podczas popisu,

który Naczelny Wódz Portugalskiey lądowey siły, Feldmar. Lord Beresford, rodem Anglik, z woyskiem czynił, wystrzelono do niego, lecz wzięto to za wystrzał przypadkowy. Oba te zdarzenia zapomniano na pozór, ażeby tem pewniey dovść wątka spisku. W d. 15 Maia miał iuż Lord Beresford dostateczne o nim dowody w ręku. Pewna znakomita Dama, która od dwóch miesięcy wiedziała o tym spisku i niby do niego należała, była w porozumieniu z Lordem Beresfordem i uwiadomiła go o wszystkiem Dążył on szczególniey do zamordowania Lorda Beresforda, Portugalskiego Ministra woyny i związków zagranicznych, Don M. Pereira Forgaz i wszystkich officerów Angielskich będących w służbie Portugalskiey. Młody 10cio letni Xżę Cadaval (*) nayblizszy krewny rodziny Królewskiey z matki lub Xżę Abrantes, (Marszałek Francuzki Junot) miał bydź na tronie Portugalskim posadzony i związek z Brazyliią przerwany. Lord Beresford miał potem d. 15 Maia naradzenie z rejencyią, którey cały plan spisku, o którym, iak się zdaie ieszcze nie wiedziała, obiawił. Na iego doradzenie postanowiła ona zachować wszystko do póty w taiemnicy. póki nie będzie w stanie wszystkich spiskowych razem i w iednym dniu pochwycić. Zdaie się, że spiskowi z swey strony nie oznaczyli ieszcze byli daia do uskutecznienia swoiego czynu, ale miał między 25 Maia, a naypóźniey d. 5 Czerwca podczas uroczystości Bożego Ciała nastąpić, i 12,000 Portugalskiego woyska dla poparcia go miało pod Lizbonę postąpić. Rejencyia postanowiła zatem d. 25 Maia wszystkie wiadome i w Lizbonie znayduiące się iego członki kazać pochwytać, co nastąpiło o pół nocy w nayw iększey cichości i szypkości bez rozlewu kropli krwi. Na czele spisku znayduie się Jen. porucznik Gomez Freyre, który iako statysta i woiownik słynie z wielkich talentów. Dowodził on dawniey Portugalskiemi woyskami będącemi na żołdzie Francuzkim i posłany był przez Marszałka Junot do Paryża. Miał on bydź gdyby się spisek udał, na Marszałka wyniesionym. Przybyłem do poymania go osobom powiedziano wprawdzie, iż go nie ma w domu; ale one wyłamały drwi i znalazły go w iego bibliotece, i zabrały razem z nim wszystkie iego papiery. Na stoliku u niego leżała para pistoletów, ale ich nie użył. Znaleziono w iego mieszkaniu prassę drukarską i znaczną liczbę gotowych iuż odezw, które z podpisem "Naywyższey rady niepodległości Portugalskiey, ogłoszonemi bydź miały, i w naymocnieyszych i buntowniczych wyrazach napisane były. Został on zaraz pod mocną zasłoną do twierdzy St. Julien zaprowadzony, i strzeżony tam iest przez Pułkownika Haddik z 4 kompaniiami 19 pułku. Anglik Archimbald Cambell mianowany został tey twierdzy dowódcą. Reszta spiskowych w liczbie do 40 osadzoną iest w więzieniu Belem. Są to ludzie powiększey części wysokiego znaczenia, między innemi Margr. Abrantes, Margr. Valencia, młody Baron Brancamp, Hr. Acunha. Matka młodego Xcia Cadaval odrzuciła rozsądnie propozycyią osadzenia iey syna na tronie i uniknęła przez to z swoim synem więzienia. (Zdaie się nawet, że ona iest tą Damą, która uwiadomiła Lorda Beresforda o tym spisku.) Pomiędzy

---

(*) Jest to wnuk Xcia Luxemburg; pisma Angielskie piszą go Cardaval, Cordeval, Canaval, lecz nazywa się Cadaval.

uwięzionemi znayduie się także wielu officerów wysokich stopni. Lord Beresford łatwo był mógł bydź napadnionym; mieszka bowiem w odosobnioney części zamku, który rząd mu na mieszkanie wyznaczył. Do iego pokoiów iest 4 do 5ciu wniyściów; okna są nizkie i wychodzą na ogród, które prawie zawsze dla świeżego powietrza były otwarte. Tu miał bydź zamordowany; potem miano uderzyć na Ministra Woyny, wywiesić niepodległą chorągiew, opanować mennicę, skarb, składy prochu, zbroiownią, złączyć się z rokoszanami Pernambuku i odezwać się do innych prowincyy Brazylii. Portugalscy woyskowi byli szczególniey przeciw Angielskim officerom w woysku Portugalskiem służącym zawziętemi; iednych tylko podofficerów i żołnierzy, ieśliby się spokoynie zachowali chciano oszczędzić i do Anglii odesłać.

Rząd nic iescze o tem zdarzeniu nieoznaymił. Winowaycy maią bydź niezwłocznie pod sąd woyskowy oddanemi. Szlachta, iak piszą, nie należała do tego spisku, a przynaymniey żaden z szlachty nie iest uwięziony. Tuteysi roialiści przypisuią ten zamach częścią liberalismowi, częścią wychowaniu zagranicą wielu młodych Portugalczyków. — Lord Beresford znayduie się teraz w Alkantara, i mocno przestrzega, aby woyska znaydowały się zawsze na swoich mieyscach; każdy żołnierz ma 10 ostrych ładunków. W Lizbonie stoią woyska zawsze pod bronią. Na publicznych rynkach stoią 2 pułki policyyney milicyi, z naładowanemi kartaczami działami i rozpalonemi luntami. Dwóma lub trzema ludziom nie wolno po ulicach razem rozmawiać. Woysko iest rządowi, iak piszą, przychylne. — W prowincyiach, na które rozciągał się spisek, a mianowicie w Oporto uwięziono także wiele osób, których imiona znaleziono w przeiętey tayney korrespondencyi. — Lord Berresford postąpił w tym zdarzeniu z taką samą mądrością, iaką okazał niegdy podczas buntu w hrabstwie Wiklów i w Irlandyi.

Rząd nasz odebrał przez pocztowy statek Chesterfield urzędowe doniesienia z Brazylii, które opiewaią, iż rewolucyia w Pernambuko obeymuie całą tę prowincyią, i że w Rio-Janeiro obawiano się podobneyże rewolucyi w prowincyiach Bahia, Marakao i Sergippe. Pocztowy ten statek opuścił d. 10 Kwietnia to miasto. Tenże przywiozł następuiący list prywatny:

Z Rio-Janeiro d. 9 Kwietnia.

„Jak tylko nadeszła tu wiadomość o zaszłych zdarzeniach w Pernambuko, okazał się tu naywiększy zapał do sprawy Króla. Szlachta i wiele innych osób ofiaruią swą służbę w wyprawie przeciw buntownikom. Złożono rządowi znaczne pieniądze na uzbroienie morskiey i lądowey wyprawy. Pierwsza składać się ma z kilkunastu fregat i pomnieyszych okrętów, a druga z 2 pułków jazdy, 3 liniiowych i ochotników pod dowodztwem Jenerała Rego, która z woyskiem Bahii do 5000 ludzi wyniesie. J. K. Mość przyśpiesza osobiście tę wyprawę; kieruie wsiadaniem woyska na okręty i lustruie go. Gubernator Pernambuku, który tu przybył, został na więzienie na wysepkę Cabres odesłany, ponieważ nie oparł się dosyć dzielnie rokoszowi. Dla zamknięcia brzegów Pernambuko popłynęły ztąd 2 fregaty i 2 korwety."

Wczoray rozpoczęła się w kryminalnym sądzie Królewskim sprawa 4 zbrodniarzów stanu Watson, Tistlewood, Preston i Hooper.

Pod Leeds uwięziono d. 6 Czerwca 7 osób, na które padało podeyrzenie, że są wysłańcami do podniecenia buntu, a 10 w okolicach Walsefield.

Wiele oppozycyynych pism tuteyszych zapewniaią teraz, że Ministrowie odstąpili od swoiego zamiaru żądania dalszego zawieszenia prawa *Habeas Corpus*, i uważaią obiad, który Hr. Spencer dał dla Lorda Liverpool i iego przyiacioł, iako znak politycznego porozumienia się względem tego punktu. Za przyczynę tego odstąpienia podaią, że Xże Rejent zaszczycaiący od dawnych czasów Hr. Spencer swoim zaufaniem, obrać go miał do połączenia rożnych zdań względem zawieszenia rzeczonego prawa.

D. 8 b. m. P. Nayler przybył do Dowru z listami z Algieru, które ściągać się maią do naynowszych w tym kraiu zdarzeń. Nic ieszcze z nich nie oznaymiono; ale doniesienia Angielskiego Konsula Tupper z Barcellony i listy z Francyi lękać się każą, aby niesprawdziła się nieszczęsna wieść o wiarołomnem tam zamordowaniu konsulów Angielskiego, Hiszpańskiego, Szwedzkiego i Sardyńskiego, którą miano iuż za zmyśloną. Podług listów z Marsylii konsul Francuzki miał bydź oszczędzony. Kupcy wierzą tey wieści, i dodaią, iż podczas powszechnego powstania wzdłuż całego brzegu Algierskiego wszyscy Europeyczykowie zamordowanemi zostali. Wywieszona tam była chorągiew Mahometa. Jeżeli się to zprawdzi, tedy powszechna i przykładna zemsta nastąpić musi na Barbaryyczykach.

Z Bruxelli d. 12 Czerwca.

Zlechętni ludzie zapalili dnia 9 b. m. wielki folwark zwany Arka Noego z ogromnemi spichrzami; spaliło się wszystko zboże, bydło tylko uratowano. — W całem Belgium powstaie lud przeciw przekupniom zboża, i przychodzi nawet do krwawych kłótni. Jakoż pomimo dowozu z zagranicy nieznośnie u nas drogie iest zboże. Niedawno przylepiono tu na posągu przed ogrodem Królewskim w mocnych nader wyrazach kartkę przeciw handlarzom zbożem, a w Antwerpii o mało lud, a zwłaszcza kobiety iednego z nich na sztuki nie rozszarpały. Wylewy rzek czynią tu zawsze ieszcze wielkie szkody.

Xże Wellington iest tu oczekiwany. Poseł nasz przy Dworze Londyńskim, P. Fagel, przybył tu; oczekuiemy ważnych układów z Angliią.

Od brzegow Menu d. 15 Czerwca.

Zaczęna teraz do skutku przychodzić umowa, wedle ktorey granice od Renu między Francyią i ościennemi kraiami maią bydź stosownie do traktatu Paryzkiego dokładnie oznaczone.

W St Gallen funt chleba kosztuie teraz 1 fr.

Z Sztuttgardu piszą, że Król i Królowa przedsięwziąść maią d. 26 b. m. podroż do Niderlandów, dla odwiedzenia Królewiczowey Następczyny tronu Niderlandzkiego.

Dey Algierski ma się przechwalać, że warownie iego są teraz daleko potężnieysze, niżeli dawniey były, że oczekuie Anglików skoro ich chętka wezmie widzieć drugą flotę skołataną, że ich szkoda iest dziesięć razy większa, niżeli iego, bo łatwiey dadzą się batteryie naprawić, niżeli okręty, i t. d.

Z powodu zaczenaiącey się prenumeraty od 1go Lipca r. b. na Gazetę Krakowską uprasza Redakcyia iey o wczesne zgłaszanie się Życzących ią trzymać.

DODATEK DO Nro 52. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 29 CZERWCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Koz d. 20 Czerwca.

Dnia 4 b. m. zszedł z tego świata dziedzic państwa Kozy, Jakób z Zakliczyna Jordan, z nieodżałowaną stratą i nieporównanym żalem żony, iako Mąż dobry, dzieci, iako oyciec troskliwy, Przyiacioł i Sąsiadów, iako rzadki w dochowaniu przyiaźni i spokoyności człowiek, Rodaków, iako niezmiernie do Oyczyzny przywiązany współobywatel, Włościan, iako Pan, który ludzi nie zapoddanych, lecz zapoddanych opiece swoiey i równych sobie uważał. Słowem zniknął człowiek przepędziwszy lat 63, nie straciwszy dnia bez przyczynienia się do wzrostu cnoty. — Zostawiaiąc wymowie Kaznodzieiów lub mocnieyszemu pióru obszernieysze doniesienie Publiczności o szczegołach Jego przymiotów, i odsełaiąc po obiaśnienie, co do urodzenia i zasług przodków Jego, do dzieiów Królestwa Polskiego, należy tu tylko powiedzieć: że żył długo, bo cnotliwie, żył krotko, bo przykładnie; żył przeto dla siebie dosyć, dla swiata mało; więc podług powszechnego życzenia, i potrzeby żył nadto krotko, i iak po śmierci od współczesnych zapomnianym bydź nie może, tak od potomnych naśladowanym bydź zasługuie.

Z Paryża d. 6 Czerwca.

Publiczność zdaie się zdumiewać (wyraża Monitor), że rząd o sposobach wyżywienia się wielu departamentów nic nie donosi. Lecz myli się, kto mniema, iż oycowska Jego staranność nie rozciąga się na wszystkie części państwa; iest ona niesprawowanie czynna, działa, ale nie mówi. Zamówione w północney Ameryce, Odessie, Genui, Livornie, północnych Niemczech, Hollandyi i Anglii zboże częścią już nadesło, częścią nadchodzi. Oprócz tego główne miasta cierpiących niedostatek departamentów zapisały same znaczną ilość zboża. Rząd stara się wszystkiemi sposobami usunąć niegodziwe maximum ceny zboża, i spodziewa się po handluiących zbożem, iż własną korzyść, zechcą połączyć z korzyścią publiczności i miłością ludzkości.

Xże Angouleme odwiedził przed kilku dniami niespodziewanie szkołę politechniczną. Ucząca się w tey szkole młodzież odbyła różne ćwiczenia, a między innemi i z sztucznemi możdzierzami. Jeden z uczniów

skaleczył sobie rękę, z którey szła krew: "Nic to: (rzekł do żałuiącego go Xcia) ia spodziewam się wszystkę moią krew wylać kiedyś z chwałą za W. Królewicowską Mość.„ "Dobrze (odpowiedział Xiąże) oba wyleiemy ią za Króla i oyczyznę.„

Dziennik sporów był przez kilka dni za umieszczenie w d. 27 Maia obrażaiącego rząd artykułu o teraźnieyszey niepłodności prass Francuzkich zawieszony; lecz wychodzi znowu.

Prefekt departamentu wydał obwieszczenie, iż od 1go Czerwca nie ma bydź żaden nagrobek na cmentarzu umieszczony, póki nie będzie wprzód prefekturze pokazany. Policyia (mówią tu z powodu tego obwieszczenia) chce nawet umarłym nakazać milczenie, obawiaiąc się, aby i groby się nie zbuntowały.

Mieszkaiący w Paryżu Portugalski Jeneralny konsul, wydał do kupców Francuzkich następuiące uwiadomienie: "Podniesiony w Pernambuko rokosz zniewolił rząd Portugalski do ogłoszenia portu i brzegu Pernambuko w stanie zamknięcia. Poczynione są wszelkie środki do uskutecznienia tego zamknięcia. Jeneralny konsul Portugalski w Paryżu wzywa zatem kupców Francuzkich, aby wstrzymali się z wysełaniem tam swoich okrętów, póki to zamknięcie odwołanem nie zostanie, ieśli nie chcą wystawić się na nieprzyiemność, ażeby ich okręty zabrały zamykaiące rzeczony port okręty Portugalskie.

Kawaler *Daupias.*

— D. 10. —

Mniemaią tu, iż pogłoska o okropnym mordzie w Algierze iest tylko wymysłem kupieckiem.

Z powodu zaszłey w Brazylii rewolucyi mieli posłowie przy Dworze tuteyszym Rossyyski, Angielski, Hiszpański i Pruski, i nasz Minister związków zagranicznych Xże Richelieu długie u Xcia Wellingtona naradzenie. Ostatni odiechał dziś do Cambrai.

Rząd Algierski dozwolił znowu Francuzom połowu korali pod Bona.

Jeneralny dyrektor kassy umorzenia i składów otrzymał uwolnienie, i nastąpił po nim Minister stanu Beugnot.

Marszałkowie Mortier i Jourdan maią znowu bydź czynnemi; pierwszy mieć będzie nad 15tą, a drugi nad 7mą dywizyią dowództwo. — D. 8 przyszłego miesiąca maią woysku bydź znowu krzyże legii honorowey rozdawane.

P. Humboldt twierdzi, iż Grecy i Rzymianie opisali tylko 1400 roślin, gdy znaią ich teraz w różnych częściach świata przeszło 38,000.

Monitor donosi o zaszłych zaburzeniach w niektórych departamentach z powodu drogości żywności. W Chateau-Thiery zabitych dwóch i ranionych dwóch zostało buntowników. Narodowa gwardyia nie stawiła się w dniu 1wszym, ale na wezwanie Namiestnika Królewskiego stawiła się w drugim, i ubroniła od rozdrapania łodź wyładowaną zbożem. — W Montargis chciał lud sam cenę zboża oznaczyć; uderzono we dzwony na trwogę, ale prefekt przywrócił spokoyność; stawiono tam na osadę kompaniią Szwaycarów z Orleanu. W departamencie Oby została zgraia z 120 rabusiów przez żandarmeryią rozproszoną; 7 czyli 8 ranionych odesłano dla ostrzegaiącego przykładu do domów, a 30 osadzono w więzieniu w Troyes. — Wiele gmin uzbroiło się dla odparcia rabusiów; dzierżawcy idą za tymże przykładem. Za dni 14 zaczną się wiele obiecuiące żniwa w południowey Francyi, a za 4 tygodnie w resz-

cie Francyi. Na' ówczas ukończy się zupełnie nędza.

Wściekła wilczyca skaleciła w departamencie Isery 60 do 80 osób. Scigaią ią, a Król wyznaczył na wsparcie skaleczonych z swoiey szkatuły 10,000 fr.

Officerowie osady Saskiey w Turcoing rozdaią codziennie pomiędzy mieyscowych ubogich po 80 funtów chleba.

W Madrycie panuie zupełna spokoyność. Król pokazuie się często publicznie, w towarzystwie Kapitana swey gwardyi Xcia Alagon, i zawsze iest radosnemi okrzykami witany. Niedawno odwiedził inkognito dom podrzutków. — O Katalonii tak tam mało mówią, iak gdyby ta prowincyia nie należała do Hiszpanii. Sprawa Jen. Lascy leży; na prośbie do Króla za nim podpisało się 3000 Katalończyków. Proiekt iego dążył do utworzenia z monarchii Hiszpańskiey rzeptey Jberyyskiey.

DONIESIENIA.

Główna Dyrekcyia Górnicza, czyni wiadomo wszystkim chęć kupna wełny maiącym, iż w dniu 22 Lipca r. b. w Kancellaryi Główney Dyrekcyi Górniczey w Mieście Kielcach znayduiącey się o godzinie 10tey z rana, odbędzie się publiczna licytacyia przez głośne wywoływanie sprzedarzy wełny Hiszpańskiey kamieni 33 funt. 25 wełny poprawionego gatunku kamieni 107 f. 11, (którey, pierwszego gatunku pretium fisci złp. 108 za kamień, drugiego gatunku złp. 90. Życzących sobie więc tego kupna na dzień i godzinę oznaczoną, zaopatrzonych w vadium złp. 1,500 zaprasza, z zawiadomieniem, iż po przybiciu naywięcey ofiaruiącemu, tenże zaraz do uiszczenia w całości zapłaty należney wezwanym zostanie, i wełnę odebrać sobie może. W Kiecach d. 20 Czerwca 1817 r.

W zastępstwie Dyrektora, *Jerowski, W. Z.*
Jul. Tomaszezeski, Sek. Jen.

Nominowany Patronem przy Trybunale Cywilnym I Instancyi Woiewództwa Krakowskiego, a w zabudowaniach Klasztoru XX. Franciszkanów zamieszkały, ma honor Szanownym obywatelom polecić się. — W Krakowie dnia 7 Czerwca 1817 r.
Michał Karasiewicz.

Pewny Dziedzic dóbr, żąda kupić 100 do 200 Owiec macior zdrowych i zdatnych do przychowku, iakiego bądź gatunku. Ktoby takowe miał do sprzedania raczy się zgłosić franko do Redakcyi Gazety Krakowskiey, z wyrażeniem mieysca, gatunku Owiec i ich ceny.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż dnia pierwszego Lipca r. b. o godzinie trzeciey z południa tu w Krakowie w Sukiennicach sprzedawane będą przez publiczną licytacyą różne galanteryie, iako to: zegarki, łańcuszki, pieczątki, pierścianki, kulczyki, &c. za gotową zapłatę więcey daiącemu i przybicie otrzymuiącemu. Chęć przeto kupienia maiący, w mieyscu i terminie wyżey oznaczonym znaydować się raczą. — Dan w Krakowie d. 26 Czerwca 1817 r.
Franciszek Chwastkiewicz, Kom.

Pisars Trybunału I. I. W. N. S. N. M. i J. O. Podaie do publiczney wiadomości, iż Kamienica w Krakowie przy ulicy Floryiańskiey pod L. 517 między kamienicami z iedney Joachima Statlera, z drugiey strony Józefa Derlego w Gminie IVtey, stoiąca w którey mieszka na teraz na dole Ur. Andrzey Bielski, na pierwszym piętrze W. Roch Dąbski i w tyle na Indermachu Józef Sabadas, sprzedana będzie przez publiczną licytacyią, a to na satysfakcyia resztuiącey summy z prowizyią z kupna i przedarzy teyże kamienicy SSrom Le Brun należącey się wraz z kosztami exekutnemi, z mocy kontraktu kupna i przedarzy, wspomnioney kamienicy urzędownie przed Pisarzem Aktowym Ur. Floryianem Choynackim z wspomnionemi SSoram Le Brun, a Właścicielem teraźnieyszym wspomnioney kamienicy Ur. Karolem Alexandrem Udrańskim dnia 21 Października 1814 r. sporządzonego pochodzącey. — Protokół zaięcia tego Domu z mocy wyżey cytowanego kontraktu iako i po dwakroć czynionych wezwań uskutecznił Ur. Woyciech Alexander Skorczyński Komornik co do tey czynności przez JW. Prezesa Sądu Appellacyynego W. M. K. upoważniony, dnia 6go Maia r. b. 1817

którego kopiie stronom prawem wskazanym przez Woźnego Jacka Pietrzykowskiego doręczone zostały, takową sprzedarz zaiętey kamienicy Ur. Maciey Woiewodzki Patron popierać będzie. Po uskutecznieniu formalności prawem przepisanych Protokół zaięcia tego w Akta Hipoteczne W. M. K. dnia 10 Maia r. b. 1817 Vol. I. w Xięgę zaięciów na karcie 32 pod L. 11 oraz w Kancellaryi Tryb. W. M. K. podobnież w Xięgę zaięciów Vol. I. na karcie 85 pod L. 8 dnia 21 Maia r. b. 1817 w pisany został. Do pierwszey publikacyi warunków wyżey wspomnioney kamienicy dzień 4 Lipca r. b. 1817 wyznaczony iest, następne zaś termina podług art. 702 k. P. s. na audyencyi Trybunału I. I. W. M. K. K. ustanowione będą. — W Krakowie d. 23 Maia 1817 r.

Kuliczkowski Pisarz Tryb. Krak.

Gdy na licytacyi domu po zmarłey Rozie Amsterdamerowey pod L. 7 w Kaźmierzu przy Krakowie stoiącego dnia 16 Czerwca r. b odbytey, nikt nad summę szacunkową 2982 złp. niepostąpił; podpisany delegowany Rezolucyią Trybunału I. Instancyi W. Miasta Krakowa dnia 24 Marca r. b. do L. 595 podaie do publiczney wiadomości, iż powtorna licytacyia wspomnionego domu w dniu 24 Lipca r. b. o godzinie 9 z rana za złożeniem naprzód vadii przez maiącego chęć licytowania w 10tey części szacunkowey summy, w mieyscu odbywać się będzie. W Krakowie d. 17 Czerwca 1817.

Ciółkosz.

Podpisany ostrzega i zawiadomia wszystkich Obywateli, iż gdyby Józef Przybyłko, chciał co przedsiębrać, tak z cessyi na rzecz iego, przez podpisanego pod dniem 5 Paźdz. 1816 r. przed Notaryiuszem Sandomierskim w względzie summy 18,000 zł. pol. podpisanego własney u JWW. Hrabstwa Ossolińskich lokowaney, tudzież z Skryptów na złp. 10,000 Adama Karwowskiego, i 4000 złp. Jana Nepomucena Rupniewskiego, na rzecz i osobę podpisanego wydanych, aby z tymże żaden z Obywateli w szczególności osób interessowanych, w żadne układy ani tranzakcyie nie wchodził, pod nieważnością tychże układów i tranzakcyy, oraz wypłat, ieżeliby iakie w skutek takowych nastąpiły, szczególniey za nieważną cessyia uznana będzie. — Dan w Lublinie d. 9 Czerwca 1817.

Jan Kenty Przybyłko.

Niżey podpisany uwiadomia, że gdy sprzedarz przez licytacyą Woytowstwa wsi Rybny w Okręgu Miasta Wolnego Krakowa o mil dwie od tegoż sytuowaney, prawem Emphiteutycznym przez Józefa, poźniey przez Kazimierza Jaroszewskiego, posiadanego, teraz zaś do sukcessorów tegoż, to iest Ur. Franciszki z Jaroszewskich Dębczyńskiey, Andrzeia, Karola i Wiktoryi z Jaroszewskich, (których opiekunami UUr. Antoni Szawelski i Józef Burski) należącego, resztuiących lat siedmiu zaczenaiąc od 24 Czerwca 1817 do 17 Maia 1824 roku, łącznie w summie 28000 złp. szacowanych, dla braku licytentów, w dwóch terminach to iest 26 Września i 7 Listopada 1816 do skutku nie przyszła, w moc powtorney Uchwały Rady familii w tym celu dnia 24 Maia r. b. [od]prawioney, przez Trybunał I. Instancyi Miasta Wolnego Krakowa z Okręgiem dnia 9 Czerwca r. b. Nr. 1689 zatwierdzoney. Licytacyia na nowo pierwsza przedstanowcza tychże lat siedmiu resztuiących woytowstwa Rybny, w Kancellaryi podpisanego przy ulicy S. Jana Nr. 466 dnko do teyże Rezolucyią Tryb. tuteyszego dnia 14 Czerwca r. b. Nr. 1809 delegowanego, w dniu 30 Czerwca 1817, o godzinie 9 z rana nastąpi od zmnieyszoney summy szacunkowey za wszystkie lat siedm 24700 złp. w monecie srebrney grubey kurant, warunki pod któremi odbywać się ma ninieysza sprzedarz i zbiór obiaśnień w Kancellaryi każdego czasu odczytać można. W Krakowie d. 20 Czerwca 1817.

Olearski, Pisarz Akt.

Losów na Loteryią maiętności Wola Więcławska z Firleiowem, w Woiewództwie Krakowskim, w obwodzie Miechowskim leżącey, dostać można w Kantorze Piotra Steinkellera w ulicy Szczepańskiey Nr. 372 na 1wszem piętrze.

Loteryia ta składa się z 28,000 losów, z których ieden wygrywa wspomnioną maiętność, a 294 losów różne kwoty pieniężne, wynoszące w ogóle czerwonych złotych 3890. Stawka na los ieden kosztuie dukat holl. ważny.

W Krakowie w Kleparzu dnia 30 Czerwca b. r. o godzinie 10 ranney przed Domem Nro 40, odbędzie się Licytacyia Żyta, Jęczmienia i Jagieł na korce; płacący gotowizną przybicie otrzyma. — W Krakowie dnia 28 Czerwca 1817 r.

Skorczyński Komor. Sąd.